

1. Василюк А., Любчак Л., Кіт Г. Сучасні підходи до організації партнерської взаємодії між учнями початкової школи. *Наукові записки ВДПУ імені Михайла Коцюбинського. Серія: Інновації в дошкільній і початковій освіті*. Вінниця. 2024. № 1. С. 7-16.
2. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вид. 2-е. Дрогобич: Коло, 2006. 608 с.
3. Любчак Л.В., Демченко О.П., Комарівська Н.О. Партнерство учителя початкової школи з батьками в організації дистанційного навчання дітей з особливими освітніми потребами. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Зб. наук. пр. Вип. 64. Київ-Вінниця, 2022. С. 116-125.
4. Савченко С. В. Педагогіка партнерства у проєкті Концепції «Нової української школи». [Електронний ресурс]. URL : : <https://www.slideshare.net/ippo-kubg/ss-67119769>.
5. Скиба М. Краще разом. Що таке педагогіка партнерства і навіщо вона в НУШ. URL : <https://nus.org.ua/articles/pedagogika-partnerstva-shho-tse-take-ta-yak-zrozumity-chy-vona-ye-u-shkoli/>

ТВОРЧА АКТИВНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Любомира Ілійчук, кандидат педагогічних наук, доцент

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (Україна)

CREATIVE ACTIVITY OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS AS A PREREQUISITE FOR ENSURING QUALITY EDUCATION IN THE NEW UKRAINIAN SCHOOL

Liubomyra Iliichuk, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

Анотація. У статті розглядається роль творчої активності вчителя початкових класів як ключового чинника забезпечення якісної освіти в умовах Нової української школи. Акцентовується увага на необхідності розвитку творчого потенціалу педагога для впровадження інноваційних підходів та креативних рішень у педагогічній діяльності. Визначено, що творча активність є важливою складовою професійної майстерності, яка сприяє ефективності та якості освітнього процесу.

Ключові слова: творчість, активність, творча активність, якість освіти, учитель, Нова українська школа.

Abstract. The article examines the role of creative activity of primary school teachers as a key factor in ensuring quality education in the context of the New Ukrainian School. The attention is focused on the necessity of developing the creative potential of educators to implement innovative approaches and creative solutions in pedagogical activity. It is determined that creative activity is an important component of professional mastery, which contributes to the effectiveness and quality of the educational process.

Key words: creativity, activity, creative activity, quality of education, teacher, New Ukrainian School.

Сучасна освіта в Україні зосереджена на створенні належних умов для забезпечення якісної освіти через впровадження інноваційних підходів, методик і технологій всебічного розвитку особистості дитини. Закон України «Про освіту» визначає якість освіти як один із

ключових пріоритетів освітньої політики, що вимагає від педагогів творчого підходу до педагогічної діяльності. Відтак творча активність учителя початкових класів набуває важливого значення як передумова здійснення ефективного освітнього процесу, створення інноваційного розвитку освітнього середовища, що відповідає вимогам НУШ.

Одним із шляхів підвищення результативності та вдосконалення якості освітньої системи є запровадження новаторських підходів в освіті, що підкріплюється творчим підходом вчителя до організації освітнього процесу. Інновації у сфері освіти нерозривно пов'язані із загальними тенденціями розвитку суспільства, глобальними викликами, інтеграцією знань та різними аспектами соціального буття. Цілком природно, що сучасна освіта вирізняється своєю інноваційністю – здатністю до змін і відкритістю до нововведень. Варто підкреслити, що впровадження інновацій в освіту потребує поступового оновлення змісту, методів, педагогічних технологій і засобів навчання, а також сформованої активної творчої позиції вчителя, його вміння застосовувати надбання педагогічної науки й практики, що безпосередньо впливає на якість освіти [4, с. 12]. З огляду на це, інноваційний розвиток сучасного освітнього закладу передбачає переосмислення світоглядних підходів, перехід від бачення освіти як простої передачі знань до її сприйняття як простору для формування особистості та визначального чинника економічного, політичного й соціального прогресу держави. Творча ініціатива педагога у поєднанні з впровадженням освітніх інновацій сприяє подоланню розбіжностей між традиційною системою освіти та вимогами суспільства до якісно нового рівня освіти [3, с. 17], що й визначає актуальність цього дослідження.

Сучасна реформа освіти запроваджує цілу низку стимулів, спрямованих на особистісний та професійний розвиток учителів. У рамках концепції Нової української школи, яка зосереджена на становленні особистості учня, виникають нові професійні завдання для педагога, який має виступати провідником якісних змін, бути носієм духовно-моральних цінностей, що знаходять відображення в його особистих якостях. Це підкреслює важливість готовності вчителя НУШ до творчої педагогічної діяльності. Творчий підхід в освіті сприяє ефективному втіленню різних моделей діяльності, дозволяючи вчителю самостійно визначати шляхи для реалізації своїх інноваційних ідей та втілювати їх на практиці. Творчий потенціал вчителя залежить від його світогляду, рівня загальної та професійної культури, що виявляється у вмінні майстерно організовувати освітній процес і формувати сприятливе та життєздатне освітнє середовище.

У психолого-педагогічній літературі термін «творчість вчителя» не має чіткого й остаточного визначення, а найчастіше використовується на інтуїтивному рівні. На сьогодні відсутнє єдине бачення сутності, структури, принципів організації та цілісного сприйняття творчості як педагогічного феномену. Йдеться про складне психолого-педагогічне явище, яке поєднує ключові аспекти професійної компетентності вчителя з індивідуальною здатністю до творчого підходу в педагогічній практиці. Педагогічна творчість проявляється в унікальному й результативному підході вчителя до вирішення освітніх завдань, що сприяє розвитку теорії та практики навчання й виховання. Досягнення творчих результатів можливе завдяки систематичним і цілеспрямованим спостереженням, проведенню педагогічних експериментів та осмисленому використанню кращих надбань педагогічного досвіду. У кінцевому результаті творчий педагогічний пошук може призвести до створення нових освітніх технологій, оригінальних концепцій, форм і методів виховання та навчання, а також нестандартних рішень в управлінні освітнім процесом [2, с. 326]. Сучасні дослідження вказують, що основа педагогічної творчості лежить у глибокому усвідомленні вчителем сутності своїх дій у контексті цілісної системи професійної діяльності.

Творчість стимулює пробудження потреб, талантів та інтересів педагога, спонукаючи його шукати різноманітні способи виявлення власної активності. Творчість відіграє ключову роль у становленні вчителя, формуючи його неповторну індивідуальність [7, с. 93]. З цього погляду, творчість можна охарактеризувати як: діяльність, у процесі якої людина створює нові об'єкти, властивості, моделі поведінки, способи взаємодії, ідеї та знання; як процес продукування результатів цієї діяльності; як прагнення до самовираження, втілення своїх

здібностей і життєвих перспектив; як активність, що має на меті не лише створення матеріальних чи духовних цінностей, а й розвиток самої особистості. Творчість виступає одночасно джерелом і інструментом для успішної самореалізації та самоактуалізації, мотивуючи людину до творчої професійної діяльності. У психолого-педагогічному контексті професійної діяльності вчителя базовою одиницею творчості є творча активність.

На сьогоднішній день питання творчої активності особистості досліджено досить детально, її розглядають як характеристику людини, як процес і як результат. Творча активність виступає системним явищем, що складається з взаємопов'язаних компонентів: творчості, творчих здібностей і творчої діяльності. Безумовно, що поняття «активність» і «творчість» перебувають у тісному зв'язку та взаємній залежності. Активність, як риса характеру, виражається у готовності й бажанні до самостійної діяльності. Професійне становлення, духовне, моральне й інтелектуальне зростання значною мірою залежать від рівня активності педагога. Активність визначається як характеристика, що відображає діяльність людини. З цього погляду творча активність являє собою наполегливу, цілеспрямовану й енергійну діяльність вчителя, що визначає суть творчості і, водночас, є проявом найвищого рівня її активності.

Творча активність є важливою рисою особистості, яка реалізується через діяльність і формує її динамічні межі. Існує кілька підходів до визначення поняття «творча активність»: 1) особистісний, який визначає її складну характеристику особистості; 2) діяльнісний, що розглядає творчість як інтегративний процес, який перетворює звичайну діяльність на креативний процес; 3) особистісно-діяльнісний, який характеризує активність як основну рису діяльності людини, що сприяє її професійному розвитку і зростанню [7, с. 94]. Важливо зазначити, що основою творчої активності є постановка і вирішення творчих завдань або проблемних ситуацій, а джерелом її виступає прагнення до саморозвитку і самореалізації. Відтак творча активність є складним утворенням особистості, що характеризує діяльність, виступає як її умова та результат. Водночас, це якість фахівця, яка формує структуру його професіоналізму. Творча активність є важливою характеристикою творчої особистості, визначає її здібності, забезпечує професійне зростання та розвиток. У той же час вона є стійкою характеристикою діяльності, яка забезпечує нестандартний підхід та креативне вирішення завдань у сфері освіти. У підсумку, творча активність є характеристикою, що об'єднує особистісні та діяльнісні аспекти людини [1, с. 110].

Творча активність відображає здатність особистості ефективно виконувати певні функції, займатися діяльністю та вирішувати завдання, що постають перед нею, виходячи із соціальних вимог або індивідуальних потреб. Професійна компетентність формується та проявляється у діяльності, тому її можна вважати багатовимірною характеристикою, яка включає в себе особистісні ресурси, що забезпечують продуктивну роботу вчителя. Зрозуміло, що здатність педагога до творчості визначається його ключовою якістю – творчою активністю, яка є важливим елементом педагогічних здібностей і невід'ємною складовою професійної майстерності. Творча активність розвивається за умов різноманітних соціокультурних впливів, а також у процесі професійної підготовки та подальшої професійної кар'єри. Вона проявляється через здатність створювати атмосферу креативності, аналізувати педагогічні проблеми, знаходити інноваційні та ефективні підходи до їх розв'язання. Творча активність має різноманітні прояви, такі, як самостійність, здатність до опанування як традиційних способів вирішення завдань, так і пошуку індивідуальних, оптимальних рішень нестандартних ситуацій. Таким чином, чітко виявляється діалектика педагогічного процесу: взаємодія вчителя та учнів стає творчою активною діяльністю, яка супроводжується розвитком мотивації, самостійності, інтелектуальних якостей, емоційних переживань тощо [5, с. 130].

Отже, творча активність учителя початкових класів є важливою передумовою забезпечення якісної освіти в умовах Нової української школи. Вона сприяє впровадженню інноваційних методик, розвитку індивідуального підходу до навчання та формуванню креативного середовища, яке мотивує здобувачів освіти до пізнання і саморозвитку. Творча

активність педагога, як системна характеристика, забезпечує високу ефективність освітнього процесу, оскільки дозволяє враховувати сучасні виклики, адаптуватися до нових умов та створювати сприятливі умови для навчання. Творча активність є тією рушійною силою, яка формує якісну, ефективну та конкурентоспроможну освіту в українських реаліях.

Список використаних джерел

1. Білоус О. С. Творча активність як важлива характеристика професіоналізму сучасного педагога музики. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки.* 2015. № 2 (10). С. 109–113.
2. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 373 с.
3. Ілійчук Л. Інноваційні педагогічні технології у контексті розвитку системи забезпечення якості освіти. *Acta Paedagogica Volyniensis.* 2024. № 3. С. 16–25. DOI: <https://doi.org/10.32782/apv/2024.3.3>
4. Інновації в освіті : інтеграція науки і практики : збірник науково-методичних праць / за заг. ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 492 с.
5. Ліщинська-Кравець Г., Мельник Г. Особливості формування творчої активності майбутніх учителів трудового навчання та технологій як структурного компонента їх педагогічної діяльності. *Молодь і ринок.* 2022. № 1 (199). С. 128–133.
6. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
7. Чорноус В. Теоретичні засади розвитку професійно-творчої активності майбутнього вчителя початкової школи. *Український педагогічний журнал.* 2020. № 4. С. 92–99.

ВИВЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ ПОНЯТЬ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: АСПЕКТ НАСТУПНОСТІ

Вікторія Імбер, кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри початкової освіти
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
(Україна)

LEARNING FINANCIAL CONCEPTS AT PRIMARY SCHOOL: THE ASPECT OF CONSEQUENCE

Viktoriia Imber, Phd in pedagogical sciences, docent of the Department of Primary school
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

Анотація. В статті розкриваються основні аспекти вивчення фінансових понять у дошкільному та молодшому шкільному віці. Описуються етапи забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою у фінансових питаннях. Автор презентує приклади завдань для дітей на знайомство з грошима як засобом обміну.

Ключові слова: фінансові поняття, молодші школярі, діти дошкільного віку, аспект наступності.

Abstract. The article reveals the main aspects of studying financial concepts in preschool and primary school. The stages of ensuring continuity between preschool and primary education in financial matters are described. The author presents examples of tasks for children to get acquainted with money as a means of exchange.

Key words: financial terms, primary school children, preschool children, aspect of continuity.